

25 lat **innowacyjnego rozwoju**

– Odlewnie Polskie S.A. w Starachowicach

Odlewnie Polskie S.A. to dobrze prosperujący europejski producent komponentów odlewniczych. O przeobrażeniach spółki, a także dalszych kierunkach jej rozwoju mówi prezes zarządu – Zbigniew Ronduda.

Jakie zmiany determinujące rozwój ekonomiczno-procesowy zaszły w spółce w mijającym ćwierćwieczu?

– Odlewnia w Starachowicach, jako Zakład Odlewniczy w kombinacie Fabryki Samochodów Ciężarowych STAR, była od 1948 r. głównym producentem odlewów do tej polskiej ciężarówki. Z początkiem lat 90 ubiegłego wieku, w związku z likwidacją FSC, zmieniła swój profil produkcyjny, dostosowując go do potrzeb rynkowych. Bazując na mało zaawansowanej technicznie infrastrukturze produkcyjnej i wysoko wykwalifikowanych zasobach ludzkich, kierownictwo Odlewni przeprowadziło jej radykalną restrukturyzację. Jedną ze strategii utworzonej wtedy spółki z o.o. Exbud Odlewnia Żeliwa było wejście na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie i pozyskanie kapitału na rozwój – wtedy też zmieniono nazwę na Odlewnie Polskie oraz wyemitowano akcje.

Punktem zwrotnym dynamicznego rozwoju Odlewni było przejęcie przez kierownictwo Spółki pakietu kontrolnego akcji oraz kolejna emisja akcji przeznaczona na kompleksową mo-

dernizację. Właściwa i skuteczna polityka marketingowa, doskonalenie systemu zarządzania jakością, stworzenie w spółce własnego ośrodka badawczo-rozwojowego, wykorzystywanie środków unijnych przy realizacji badań wspólnie z jednostkami naukowymi w zakresie innowacji procesowych i produktowych – wszystkie te działania składają się na wieloletnie i konsekwentne budowanie konkurencyjności na rynku europejskim. Automatyzacja i robotyzacja procesowa, wykorzystywanie nowych tworzyw odlewniczych, bieżąca współpraca technologiczno-logistyczna z klientami to z kolei czynniki poprawiające terminowość dostaw, gwarantujące stabilną jakość i zapewniające konkurencyjność cenową komponentów odlewniczych, przy zachowaniu opłacalności działania.

O skali przeobrażeń Odlewni w omawianym okresie świadczą następujące wskaźniki: w miejsce czterech wydziałów produkcyjnych w odlewni obecnie funkcjonuje jeden wydział odlewniczy, zatrudnienie spadło prawie sześciokrotnie, produkcja tonażowa odlewów wzrosła o prawie 70 proc., w miejsce odlewów z żeliwa szarego wprowadzono wysokojakościowe żeliwo sferoidalne – 80 proc. – w tym żeliwo ausferytyczne i żeliwo SiMo, radykalnie zmieniony został też rynek odbiorców – z głównego dostawcy odlewów do ciężarówki powstał wielobranżowy rynek odbiorców, a stu-procentową produkcję na rynek krajowy zastąpiono 80-procentowym eksportem, głównie dla odbiorców zachodnioeuropejskich.

Jak pan ocenia obecny potencjał Spółki na tle europejskich producentów komponentów odlewniczych?

– Jesteśmy średnią odlewnią europejską, ale działamy jako poddostawcy do wielu światowych wytwórców maszyn i urządzeń. Taka dywersyfikacja rynku pozwala na bezpieczne prowa-

dzenie firmy w okresach niższej koniunktury niektórych branż. Np. kryzys branży motoryzacyjnej w 2009 roku firma przeszła bezpiecznie dzięki zamówieniom z branży kolejowej. Nie stała się też dla niej zagrożeniem konkurencyjność odlewni chińskich czy hinduskich.

Specyfika naszych odbiorców to średniej wielkości zamówienia o krótkim okresie dostaw. Dzięki zaawansowanym komputerowym systemom CAD/CAE/CAM/CNC okres uruchamiania nowych produktów (lead time) spełnia oczekiwania naszych nowych klientów. Wdrożone systemy kontroli procesowej w zakresie inżynierii materiałowej tworzyw odlewniczych – np. mikroskopia elektronowa, analiza termiczna – oraz kontroli międzyoperacyjnej – np. skanery 3D, tomografia komputerowa odlewów – przekonują naszych obecnych i potencjalnych odbiorców do trwałości dotychczasowych i do podpisywania nowych kontraktów. Specjalizacja w produkcji skomplikowanych odlewów z wysokowytrzymałych tworzyw odlewniczych wzmacnia naszą konkurencję na europejskich rynkach odbiorców komponentów odlewniczych. Uruchomiona zaawansowana obróbka skrawaniem odlewów w elastycznych systemach obróbczych (FMS) to kolejny przykład realizacji oczekiwań finalnych producentów branży, np. motoryzacyjnej, kolejnictwa czy przemysłu maszynowego.

Jakie kierunki rozwoju czekają producentów komponentów odlewniczych? Czy trzeba się liczyć z jakimiś zagrożeniami w rozwoju branży?

– Odlewnictwo jako technika wytwarzania części maszyn i urządzeń jest metodą ekonomicznie uzasadnioną i konstrukcyjnie konkurencyjną w stosunku do innych technik wytwarzania. Konwersja materiałowa i technologiczna to przykłady zastępowania sta-
li tańszym procesowo, wysokojako-

ściowym żeliwem, pozwalającym na wykonywanie odkuwek i konstrukcji spawanych łatwiejszym, tańszym i krótszym sposobem odlewania. Bioniczne, wysokowytrzymałe odlewy to konstrukcje szkieletowe o konkurencyjnych walorach wytrzymałościowych i małej masie jednostkowej obniżającej ciężar finalnego pojazdu. Pod tym względem odlewnictwo będzie techniką obecną w rozwoju przemysłowym.

Oczekiwania odbiorców komponentów odlewniczych dotyczą obniżenia kosztów wytwarzania, wzrostu jakości – np. wadliwość dostaw na poziomie ppm a nie procentów – oraz terminowości i elastyczności dostaw. Obserwowane tendencje wzrostu cen surowców i materiałów oraz energii i kosztów robocizny, a także wzrost wymagań stawianych producentom w zakresie ochrony środowiska, to bariery rozwojowe dotyczące techniki odlewniczej.

Spółka Akcyjna Odlewnie Polskie wprowadziła i doskonali działania w odniesieniu do przedstawionych barier rozwojowych. System powiązania zmieniających się cen surowców i energii na rynku światowym z akceptowanymi przez klienta zmiennymi kosztami wytwarzania zapewnia opłacalność produkcji. Dalszy rozwój automatyzacji i robotyzacji szczególnie trudnych operacji wykańczania odlewów, ich malowania i obróbki skrawaniem zmniejsza bezpośrednią pracochłonność, dzięki czemu procesy te są bardziej bezpieczne, poprawiają ochronę środowiskową stanowiska pracy i pozwalają na doskonalenie stabilności procesowej operacji szlifowania i wykańczania komponentów odlewniczych. Innowacyjne projekty odzysku energii procesowej z obróbki cieplnej, topienia i chłodzenia odlewów, a także wdrożenie odnawialnych źródeł energii do praktyki energetycznej odlewni – to przykłady działalności w zakresie efektywności energetycznej przedsiębiorstwa.

Terminowość i elastyczność dostaw poprawią wdrażane systemy efektywnego wykorzystania zasobów produkcyjnych zawarte w strategii Spółki dotyczącej zasad Przemysłu 4.0 – Foundry 4.0. Planowany do wdrożenia system klasy ERP II pozwoli z kolei na optymalizację wykorzystania nominalnych zdolności produkcyjnych zainstalowanych zasobów i zminimalizowanie strat, czyli wzrost produktywności.

Rozmawiał Igor Korczyński

Działamy jako poddostawcy do wielu światowych wytwórców maszyn i urządzeń. Taka dywersyfikacja rynku pozwala na bezpieczne prowadzenie firmy w okresach niższej koniunktury niektórych branż.